

Bernáth Márta

A képen a legidősebb nővérem, Márta látható. Látszik a képen, milyen szép télikabátja volt. Azt hiszem, még nem volt férjnél, amikor ez a kép készült róla.

Amikor 1936-ban megesküdött, az egész udvar egy sátor volt. Olyan óriási volt. Az gyönyörű volt. Jöttek a cimbalmosok, játszottak. "Az a szép, az a szép, akinek a szeme kék", meg ezekre emlékszem.

"Szép a rózsám, nincs hibája, csak egy kicsit libegős a járása." Ezt még akkor énekeltem...

Én 1945 augusztusában tértem vissza Kiskőrösre. Én azt hittem, ha már visszamegyek, akkor otthon találok valakit. Senki nem volt. Senki. Egy testvérem se. A legidősebbik lánytestvéreimet, akik férjhez mentek, azokat is elvitték.

Az egyik elkerült Sárvára [azaz: Sárvára ment férjhez], a második és a legidősebbik ott volt Kiskőrösön. Azt is elvitték, két gyereke volt már. A másodiknak [aki Sárváron élt] egy gyereke volt, azt is elvitték Auschwitzba, és nem is jöttek vissza.

A legidősebbik bátyám elpusztult Oroszországban, 1942-ben, az azután való bátyám elpusztult Borban [lásd: Todt Szervezet]. Bor Jugoszláviában van, ő ott pusztult el. És a többi mindegyik Auschwitzban a szüleimmal együtt. Szóval, csúnya eset, rossz róla beszélni, de hiába, ez volt.

Kiskőrösön egyedül voltam abban az óriási házban, és tönkre volt téve minden, mindent kiszakítottak, még az ablakokat is kiszakították. Még a villanyvezetéket a falból is kiszedték, meg a padlót fölszedték. Keresték, hogy nincs-e eldugva valami.

És mindent, amit elástunk, amit én elástam a mamámmal meg a papámmal együtt, eldugtunk ilyen ezüst dolgokat, megtalálták, mert a földben szurkáltak. Egyetlen egy helyen találtam csak meg egy kis ékszert, briliánst vagy valami ilyesmit, de azt is az egyik ismerősöm a háború után ellopta.

És csak egy szomszéd mondta, hogy az én szüleim leadtak ott két koffert, és itt van, átadta. Ruhanemű volt benne, ami nem is az enyém volt, hanem vagy a szüleimé, vagy a lánytestvéreimé. Ágyneműk. Nem is nagyon érdekelt, hanem fogtam magam és visszaadtam.

Odaültem a padlás szélire és elkezdtem sírni.